

Onderwerp.

Deelakkoord Natuur

Registratienummer

1300523

Datum

14 maart 2012

Auteur

Drs. J. van den Bos

Afdeling/Bureau

RWN

Doel van deze notitie

Provinciale Staten worden geïnformeerd over de stand van zaken wat betreft het deelakkoord natuur en de consequenties die de uitvoering van het deelakkoord heeft voor de provincie Flevoland.

Inleiding**Deelakkoord natuur + aanvullingen**

Op 20 september 2011 is een onderhandelingsakkoord tussen het IPO en het Rijk gesloten over de decentralisatie van taken voor het beleidsveld natuur. Dit akkoord is naderhand aangevuld met aanvullende afspraken van 7 december 2011 en uitvoeringsafspraken van 8 februari 2011.

Het deelakkoord, is een onderdeel van het totale bestuursakkoord Rijk-provincies. In het akkoord is aangegeven dat het ter vaststelling moet worden voorgelegd aan de Tweede Kamer van de Staten Generaal en Provinciale Staten van de 12 provincies.

Proces tot dusverre

In december 2011 hebben 7 provincies ingestemd met het deelakkoord natuur, 4 provincies hebben niet ingestemd en in Flevoland is de besluitvorming uitgesteld in verband met het lopende overleg over een eventueel mediationtraject voor het OostvaardersWold.

In februari 2012 heeft de Tweede Kamer met het akkoord ingestemd.

Ook in februari 2012 is er in Noord-Brabant een herstemming geweest, waarmee de provincie Noord-Brabant alsnog heeft ingestemd met het natuurakkoord.

Op basis van de instemming van 8 provincies en de Tweede Kamer heeft het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), gezamenlijk met het IPO aan de overige provincies gevraagd om hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van het deelakkoord natuur.

Provinciale Staten van Drenthe en Fryslan, en Gedeputeerde Staten van Groningen hebben toegezegd bereid te zijn om mee te werken aan de uitvoering 'om verdere vertraging in de uitvoering van natuurprojecten te voorkomen'.

De vraagstelling

Gedeputeerde Staten van Flevoland hebben 21 februari besloten in principe medewerking te willen verlenen aan het akkoord, en het deelakkoord natuur met een positief advies aan uw Staten te willen voorleggen mits de juridische positie van Flevoland voor het OostvaardersWold voldoende geborgd is. De staatssecretaris van EL&I is gevraagd de Flevolandse uitleg van de juridische uitzonderingspositie schriftelijk te bevestigen.

Tot op heden (14 maart) is deze schriftelijke bevestiging nog niet ontvangen, wel is er op ambtelijk niveau aangegeven dat er een reactie van de staatssecretaris is te verwachten. Tijdens de vergadering van 28 maart zult u geïnformeerd worden

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Thema

Ruimte

Routing**Presidiumvergadering:**

27 maart 2012

Panoramaronde Statendag

28 maart 2012

over de laatste stand van zaken.

Gelet op de besluitvorming in de overige 11 provincies en de Tweede Kamer, zullen het ministerie van EL&I en het IPO verder uitvoering geven aan het voorliggende akkoord.

Om u te informeren over de consequenties van het akkoord voor Flevoland is een analyse van de consequenties voor Flevoland opgesteld (wordt nagezonden), die analyse zal tijdens de vergadering ook verder mondelinge toelichting worden.

Inhoudelijke toelichting

Hoofdpunten deelakkoord natuur

Het deelakkoord natuur bevat de volgende onderdelen:

1. *Een ontwikkelopgave.*

De provincies worden verantwoordelijk voor de afronding van een herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in 2021. Hiervoor resteert (landelijk) een ontwikkelopgave van 17.000 ha verwerving en 40.000 ha inrichting. Deze ontwikkelopgave moet prioritair worden ingezet voor internationale doelstellingen. De financiering van deze ontwikkelopgave moet volledig komen uit een grond-voor-grond-constructie.

2. *Overdracht van de verantwoordelijkheid voor beheer van de natuur.*

De provincies worden verantwoordelijk voor de financiering van het beheer van de EHS (inclusief de daarbinnen vallende Natura 2000-gebieden op het land). Hiervoor stelt het Rijk een budget van 105 miljoen per jaar beschikbaar en wordt van de gezamenlijke provincies een bijdrage van 60 miljoen per jaar verwacht. (NB. Dit betreft ook de gebieden van Staatsbosbeheer);

3. *Overdracht van taken, inclusief afspraken over de uitvoeringscapaciteit.*

De provincie krijgt extra taken op basis van de nieuwe Wet Natuur (zowel taken voor de N2000-gebieden als taken voor het faunabeleid) en tevens extra uitvoeringstaken voor de realisatie van de EHS (het hele proces van verwerving, inrichting en beheer van de EHS).

Om de taken goed te kunnen uitvoeren wordt het faunafonds gedecentraliseerd, krijgt de provincie zeggenschap over de Dienst Landelijk Gebied (DLG) (400 fte/€ 41 miljoen) en kan de provincie aanspraak maken op uren van de Rijksdiensten DR (Dienst Regelingen) en nVWA (nieuwe Voedsel en Warenautoriteit).

Daarnaast zal in het kader van de nieuwe Wet Natuur, beoordeeld worden in hoeverre er sprake is van een lastenverzwaring waar aanvullende afspraken over gemaakt moeten worden. Hiervoor wordt de wet financiële verhoudingen toegepast.

Overigens worden door het Rijk ook diverse taken 'losgelaten', voorbeelden zijn: leefgebiedenbenadering, landschap, leefbaarheid, landelijke routenetwerken. Keuzes hierin maken geen onderdeel uit van het onderhavige voorstel.

4. *De afwikkeling van de lopende ILG-periode.*

De bestuursovereenkomst ILG (looptijd 2007-2013) wordt beëindigd en afgerekend per 1-1-2011. Door instemming met of medewerking aan het natuurakkoord zien de provincies af van eventuele juridische procedures tegen het ILG (met uitzondering van Flevoland voor wat betreft het OostvaardersWold).

Relatie OostvaardersWold

In het deelakkoord Natuur wordt alleen meegenomen, dat deel van het OostvaardersWold dat is opgenomen in de bestuursovereenkomst ILG, 2007-2013, en dat zal worden afgerekend conform het overzicht PEIL¹ 1-1-2011 (ca. € 61,4 miljoen).

¹ PEIL-format = gestandaardiseerd overzicht van Prestaties en Effecten in het Investeringsbudget Landelijk gebied.

De afspraken tussen het ministerie van EL&I en de provincie Flevoland die niet verwerkt zijn in de bestuursovereenkomst ILG vormen geen onderdeel van het deelakkoord natuur. Flevoland dient hierover zelf met het Rijk afspraken te maken.

Van alle provincies die instemmen met of meewerken aan het deelakkoord natuur wordt verwacht dat zij afzien van juridische procedures tegen het Rijk over het ILG. Voor Flevoland is hierop een uitzondering erkend voor de juridische procedure over het OostvaardersWold.

Consequenties voor Flevoland

Een analyse is gemaakt van de consequenties van het deelakkoord natuur (wordt nagezonden). In deze analyse is aangegeven wat mogelijke bestuurlijke, financiële, maatschappelijk en organisatiegevolgen zijn van het deelakkoord natuur. Voor alle consequenties is een globale inschatting gegeven van de kans dat dit zich voordoet en het effect. Waar mogelijk zijn de financiële consequenties concreet gemaakt.

Om de (financiële) consequenties zo beperkt mogelijk te houden zullen in de periode tot 1-1-2014 beleidsmatige keuzes gemaakt moeten worden.

Kanttekeningen

- Het deelakkoord is een akkoord tussen het IPO en het ministerie van EL&I. In het akkoord zitten nog meerdere verdeelvraagstukken. Hoe deze verdeling uit gaat pakken is bepalend voor de armslag van de provincie om nog een deel van de ambities te realiseren. Concretisering van de consequenties is daarom pas mogelijk nadat de verdeelvraagstukken zijn uitgewerkt.
- Een deel van de over te dragen taken zullen worden vastgelegd in de nieuwe Wet Natuur. Het ontwerp voor deze wet ligt ter advisering bij de Raad van State. De definitieve versie van de wet is bepalend voor de omvang van de taken, de capaciteitsafspraken, en de eventuele beleidsvrijheid voor de provincies

Het vervolg

Uitwerking deelakkoord natuur in IPO-verband.

In IPO-verband worden de verdeelvraagstukken uit het deelakkoord natuur verder uitgewerkt.

Het gaat in ieder geval om de volgende punten.

- Verdeling ontwikkelopgave over de provincies. Er is een externe commissie ingesteld die aan de hand van bestuurlijke 'biedingen' een in principe bindend advies voor de verdeling zal uitwerken.
- Verdeling beheergelden over de provincies. In IPO-verband wordt een verdelingsvoorstel uitgewerkt, gebaseerd op de werkelijke beheeropgave per provincie. De beheerbijdrage per provincie zal met ingang van 2014 via het provinciefonds worden uitgekeerd.
- Met het Rijk worden afspraken gemaakt over de overdracht van het faunafonds en de wijze waarop de provincies met beleidsregels de kosten binnen het beschikbare budget kunnen houden. Dit zal bekrachtigd moeten worden in de (nieuwe) Wet Natuur
- Met het Rijk worden afspraken gemaakt over de provinciale aansturing van de Rijksdiensten DR (Dienst Regelingen), nVWA (nieuwe Voedsel en Warenautoriteit), en worden afspraken gemaakt over de vorm waarin de overdracht van DLG (Dienst Landelijk Gebied) naar de provincies plaats zal vinden.

Wet Natuur

De overdracht van wettelijke taken zal bekrachtigd moeten worden in de Wet Natuur. Een concept van deze wet is in februari ter advisering verzonden naar de Raad van State. Via het IPO worden de provincies bij de voorbereiding van deze wet betrokken.

Bij de vaststelling van de wet zullen op basis van de wet financiële verhoudingen afspraken gemaakt worden over de uitvoeringscapaciteit die hiermee gemoed gaat.

Beleidskeuzes Provincie Flevoland

De provincie zal de consequenties van het natuurakkoord moeten implementeren in het eigen beleid en de eigen organisatie. De bezuinigingen vragen om een herijking van de EHS, waarbij zowel de omvang van de EHS als de ambities moeten worden beoordeeld in het licht van haalbaar en betaalbaar. Concrete voorstellen zullen aan u worden voorgelegd, nadat er duidelijkheid is over de werkelijk beschikbare middelen.

Verder informatie

Documenten deelakkoord natuur

- Onderhandelingsakkoord natuur 20-11-11
- Aanvullingen 7-12-11
- Uitvoeringsafspraken 8-2-12
- Memorie van toelichting (2011) - ter inzage in de leeskamer

Analyse van de consequenties van het akkoord - wordt nagezonden

Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur 20 september 2011

Op zo kort mogelijke termijn wordt de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied (bijlage 1) met inachtneming van onderstaande afspraken overgedragen van rijk naar provincies. De bestuursafspraken 2011-2015 vormen het kader voor deze uitwerking. In dit akkoord worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wordt gerealiseerd en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) wordt afgerond. Hiermee vervallen de 12 afzonderlijke bestuursovereenkomsten. De afspraken over de bevoegdheidsverdeling zullen worden verankerd in de Wet Inrichting Landelijk Gebied en de Natuurwetgeving.

Internationale verplichtingen

1. Rijk en provincies gaan er van uit dat met het decentralisatieakkoord een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan de realisatie van de Internationale doelen en dat in de periode tot 2021 wordt voldaan aan de verplichtingen. Er is geen termijn gesteld aan het realiseren van de EU-doelen voor Natura 2000. Op de realisatie van de doelen zijn ook andere ontwikkelingen van invloed. Om te komen tot een besluit over de wijze waarop na 2021 de doelen worden gerealiseerd, wordt in 2016 nagegaan welke andere maatregelen, naast de herijkte EHS, ingezet kunnen worden om de internationale doelen te behalen.
2. Als er naast dit onderhandelingsakkoord maatregelen door de provincies moeten worden uitgevoerd die voortvloeien uit de evaluatie, dan vindt vóóraf een uitvoeringstoets plaats conform de systematiek van artikel 2 Financiële verhoudingswet, zodat provincies bij aanvang van de uitvoering duidelijkheid hebben over haalbaarheid en betaalbaarheid.
3. Provincies zullen de beschikbare middelen gericht inzetten op het realiseren van de internationale verplichtingen via afronding van de herijkte EHS en het voeren van adequaat beheer. Hiervoor is een scherpe prioriteitsstelling nodig bij de inzet van de beschikbare middelen voor inrichting en beheer in de beheerplannen Natura 2000, Kaderrichtlijn Water (KRW) en de soortenbescherming vanwege internationale verplichtingen.
4. Het Rijk is verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het voldoen aan de internationale verplichtingen, zoals in dit akkoord vastgelegd in de aannames met betrekking tot de omvang van verwerving en inrichting en de kwaliteit van beheer. Uitsluitend wanneer sprake is van nalatigheid van de provincies (wanneer provincies niet gehandeld hebben conform bovenstaande punten), zal het Rijk de provincies aanspreken op het niet realiseren van de internationale verplichtingen en eventuele consequenties daarvan, die door Europa aan de lidstaat Nederland worden opgelegd, aan de provincies doorvertalen.
5. Partijen richten geen aparte verticale toezichtrelaties in. Uit de verantwoording van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten leest het Rijk af hoe de herijkte EHS ruimtelijk vordert. De ontwikkeling van de stand van soorten en de kwaliteit van habitats wordt gevolgd via de gezamenlijk door Rijk en provincies uit te werken eenvoudige monitoringsystematiek. Deze gaat niet verder dan de Europese rapportageverplichting. Provincies verzamelen de data die het Rijk aanbiedt aan de Europese Commissie.

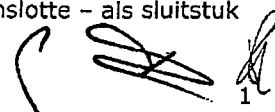
Termijn van afronding

1. De herijkte EHS wordt afgerond in 2021.
2. De herijkte EHS wordt uiterlijk in 2012 vastgelegd in provinciale verordeningen teneinde planologische schaduwwerking zo snel mogelijk te beëindigen, of anders via Amvb.

Toekomstige financieringsbehoefte

Ontwikkelopgave

1. Vanaf 1 januari 2011 wordt voor de verwervingsopgave/functieverandering 17.000 ha en voor de inrichtingsopgave 40.000 ha gerealiseerd. Voor de dekking wordt het grond-voor-grond-principe toegepast waardoor investeringen gedekt worden uit het ruilen en verzilveren van grond, waarbij in volgorde worden ingezet: gronden die door de herijking buiten de EHS vallen (max 13.000), gronden van de provincies verworven in de ILG-periode en die buiten de herijkte EHS vallen, gronden in bezit van terreinbeherende organisaties in de herijkte EHS en tenslotte - als sluitstuk

1

- de voor de herijking van de EHS beschikbare ruilgronden ter grootte van 14.000 ha. Bij de hierboven genoemde evaluatie in 2016 wordt tevens bezien of het noodzakelijk is de gehele 14.000 ha beschikbaar te houden voor de realisatie van de herijkte EHS.
- 2. De gronden van de laatste categorie blijven in eigendom van het rijk en worden als ruilgrond ingezet. Partijen streven naar een uitvoering met zo gering mogelijke bureaucratische last.
- 3. De verwervingsopgave is met inbegrip van de verwervingsopgave PAS en deze heeft daarbinnen prioriteit. De afspraken over inrichting zijn exclusief hydrologische maatregelen. Betrokken partijen maken daarover nadere afspraken.
- 4. In de ontwikkelingopgave is ook begrepen oplossing voor de problematiek van Flevoland (afwikkeling Oostvaarderswold).

Beheeropgave

1. De provincies zijn vanaf 2014 financieel verantwoordelijk voor het beheer van de EHS. Het rijk voegt vanaf 2014 jaarlijks € 100 miljoen (prijspeil 2011) toe aan het Provinciefonds.
2. Uit de restant ILG-middelen financiert het rijk het beheer in de jaren 2011, 2012 en 2013.
3. Onderdeel van het beheer zijn het (agrarisch) natuurbeheer binnen de EHS, ganzenbeheer, Faunafonds, functieverandering en effectgerichte beheer.
4. Uit oogpunt van reductie van administratieve lasten voor agrarische ondernemers en beperking van uitvoeringskosten, voert het rijk vanaf 2014 in beginsel het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS uit als onderdeel van de EU-hectaretoeslagen. Een systematiek daarvoor wordt nader uitgewerkt. Bij de overgang naar pijler 1 wordt ook aandacht gegeven aan de collectieve benadering die tot nu gehanteerd is.
5. Rijk en provincies stemmen er mee in dat onder regie van de provincies het beheer wordt versoberd, de administratieve lasten worden teruggedrongen en openeinderegelingen worden 'dichtgeschroeid'. Het rijk zal daartoe na overleg met de provincies bestaande belemmeringen in wet- en regelgeving wegnemen.

Uitvoering

Dienst Landelijk Gebied

De provincies worden per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het 'provinciaal aandeel' DLG. Daartoe nemen zij, nadat het Rijk de efficiëncytaakstelling heeft geëffectueerd, de zeggenschap over de bijbehorende capaciteit (400 fte) over en worden bijbehorende middelen (€41 mln.) aan het Provinciefonds toegevoegd. In de jaren 2012-2014 wordt DLG ingezet bij de ontwikkeling en realisatie van de herijkte EHS.

Dienst Regelingen en de nieuwe Voedsel- en WarenAutoriteit

Het Rijk stelt onderstaande middelen met de bijbehorende formatie ter beschikking aan de provincies voor de uitvoering. Eventuele additionele lasten boven deze middelen worden door de provincies gedragen. Binnen deze financiële kaders worden uitvoeringsarrangementen opgesteld.

De volgende middelen zijn beschikbaar voor uitvoeringskosten DR en nVWA

Middelen uitvoering x € mln	2012	2013	2014	2015
DR (SNL)*	20	20	17	17
nVWA (BTR/Psan)	2	2	2	2
Totaal beschikbaar Rijk	22	22	19	19

De uitvoeringskosten van het Faunafonds worden gedecentraliseerd naar het Provinciefonds. Het Rijk stelt hiervoor het budget beschikbaar dat gelijk is aan de daadwerkelijk gemiddelde kosten in de afgelopen vier jaar. Na decentralisatie maken deze kosten onderdeel uit van de decentralisatie-uitkering in het Provinciefonds, vanaf 2014 worden zij ondergebracht in de algemene uitkering van het Provinciefonds.

* De genoemde bedragen zijn inclusief uitvoering van agrarisch natuurbeheer buiten de EHS en zullen als dat aan de orde is naar rato worden aangepast.

Afronding ILG

Hij gaat uit van de werkbijlage

1. Het ILG wordt afgerekend per 1 januari 2011, volgens de methodiek van daadwerkelijk geleverde prestaties tegen een reëel-normkostenniveau. Het budget ~~is gemaximeerd op de~~ bestedingen per 1 januari 2011 (€ 2,014 mrd).
2. ILG-middelen, die na afrekening resteren, worden ingezet voor beheer 2011-2013 en ter financiering van de harde juridische verplichtingen die zijn aangegaan voor 20 oktober 2010 (zie overzicht). Dit zijn de verplichtingen voor Recreatie om de Stad, grondvoorraad op peil houden, grondgebonden landbouw, duurzaam ondernemen, landelijke routenetwerken, toegankelijkheid, nationale landschappen, landschap generiek, reconstructie zandgebieden, duurzaam bodemgebruik en leefbaarheid. Van het tekort dat als gevolg van overige verplichtingen (€ 214 mln) ontstaat, wordt € 128 mln gedekt door provincies en € 88 mln door het rijk uit de resterende ILG-middelen voor FES en beheer.
3. Uiterlijk 2014 worden de (nu via het ILG bekostigde) voormalige-FES projecten gedecentraliseerd.
4. De afrekening van het ILG wordt afgewikkeld per provincie binnen de kaders die in het onderhandelingsakkoord zijn afgesloten.
5. Onder de voorwaarde dat het beleidskader RodS wordt opgerekend en planologisch ruimte wordt geboden voor Staatsbosbeheer, hoeven de provincies geen dekking te regelen voor beheer van de RodS-gebieden.
6. De resterende ILG-middelen (met uitzondering van FES) in de periode 2011-2013 worden als decentralisatie-uitkering aan het Provinciefonds toegekend op basis van de verdeling van de ILG-uitkering en een kostengeoriënteerde toedeling van de middelen beheer SBB en Faunafonds

Vervallen Rijkstaken

Bij een aantal beleidsonderwerpen uit het huidige ILG¹ heeft het Rijk bepaald dat geen sprake meer is van een Rijksopgave. In het kader van de decentralisatie worden over deze onderwerpen geen afspraken gemaakt. Het is een autonome bevoegdheid van de provincie of zij nog inzet pleegt op deze onderwerpen. De volgende Rijkstaken vervallen:

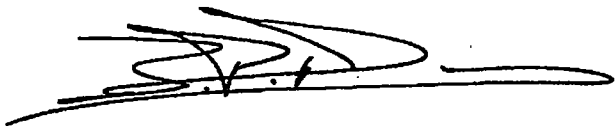
- Leefgebiedenbenadering
- Overige natuur
- Nationale parken
- Grondgebonden landbouw: gebiedsmaatregelen (waaronder kavelruil) en gebiedsinrichting voor glastuinbouw. (Het rijk blijft wel verantwoordelijk voor de innovatie en verduurzaming van sectoren, bedrijven en ketens).
- Duurzaam ondernemen: pilots duurzaam ondernemen. (Het Rijk blijft verantwoordelijk voor duurzaam ondernemen (sector beleid, ondernemersbeleid etc.)
- Landelijke routenetwerken
- Toegankelijkheid / wandelen over boerenland
- Nationale landschappen
- Landschap generiek
- Milieukwaliteit EHS
- Duurzaam bodemgebruik (pilots bodeminformatie en provinciale bodemvisie)
- Reconstructie zandgebieden
- Leefbaarheid
- Recreatie om de Stad
- Robuuste verbindingen

Het gaat hier om een onderhandelingsakkoord. Provincies hebben tot uiterlijk 24 december 2011 de tijd om goedkeuring van Provinciale Staten te verkrijgen en de Staatssecretaris benut deze periode om goedkeuring te verkrijgen van de Tweede Kamer.

¹Dit betreft de doelen zoals opgenomen in- en waarover prestatieafspraken zijn gemaakt in de ILG bestuursovereenkomsten. Hiermee was in de periode 2007-2013 een rijksfinanciering van €643 miljoen euro gemoeid.

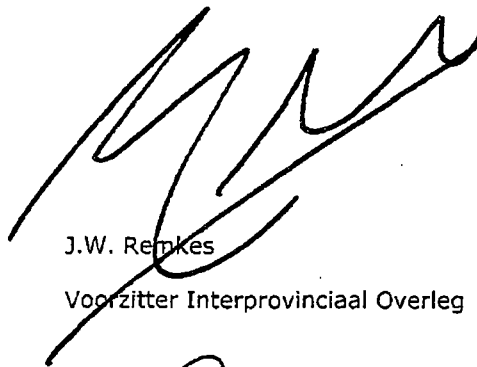
[Handwritten signatures]

Voor akkoord:

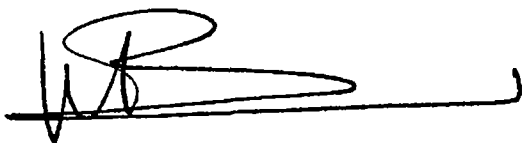
J.P.H. Donner

Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

J.W. Reepkes

Voorzitter Interprovinciaal Overleg

H. Bleker

Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

R.A.C. van Heugten

Voorzitter Overlegdelegatie Landelijk Gebied
Interprovinciaal Overleg

Bijlage 1: Bevoegdheden van de provincies na decentralisatie

In aanvulling op de wettelijke taken die nu al door de provincies worden uitgevoerd, worden de volgende taken naar de provincies gedecentraliseerd:

- het vaststellen van beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden die in beheer zijn bij Staatsbosbeheer, en in het verlengde daarvan het ervoor zorg te dragen dat instandhoudingsmaatregelen worden getroffen, toegangsbeperkingen worden gesteld en feitelijke preventieve of herstelmaatregelen worden getroffen, ingeval dat nodig is ter bescherming van die gebieden;
- de verplichting om ervoor zorg te dragen dat voor Natura 2000-gebieden op hun grondgebied de nodige instandhoudingsmaatregelen worden getroffen (art. 4 Vogelrichtlijn, art. 6 lid 1 Habitatrichtlijn);
- de beoordeling van de toelaatbaarheid van activiteiten die schadelijk zijn voor de instandhouding van dier- of plantensoorten. Hierbij gaat het om de uitvoering van verschillende regimes: 1) een stelsel van verboden ter bescherming van vogels (Vogelrichtlijn) en andere dieren en planten (Habitatrichtlijn, verdragen Bonn en Bern), met de mogelijkheid tot verlening van ontheffing of vrijstelling, 2) een verbod op het doden van gewervelde dieren, met de mogelijkheid tot verlening van ontheffing en vrijstelling. Dit in aanvulling op de huidige provinciale bevoegdheden in het kader van beheer en schadebestrijding - m.n. ruimtelijke ingrepen. Voor een aantal gevallen blijft het Rijk evenwel het bevoegd gezag; het gaat hier om gevallen, opgenomen in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, en om activiteiten inzake handel van exemplaren van bedreigde soorten en producten daarvan);
- de volgende onderdelen van het jachtregime: sluiting van de jacht, en het stellen van regels over samenwerkingsverbanden van jachthouders en faunabeheerplannen, het toestaan van drijfjacht (besluiten, toezicht, bestuurlijke handhaving) en het verlenen van ontheffing van het verbod op het bijvoederen van edelherten, damherten, reeën en bejaagbare dieren;
- de zorg om de stand van invasieve exotensoorten, aangewezen door de minister van EL&I, tot nul te brengen;
- het verlenen van ontheffing van het verbod op het uitzetten van dieren of eieren in de vrije natuur, met uitzondering van invasieve exoten
- het verlenen van tegemoetkoming in geleden schade, veroorzaakt door beschermde vogels of andere dieren (Faunafonds);
- de behandeling van meldingen van voorgenomen houtkap, het stellen van regels terzake, het verbieden van houtkap, het verlenen van ontheffingen van de meldings- en herbepantingsplicht (besluiten, toezicht, bestuurlijke handhaving);
- de zorg op hun grondgebied voor de biologische biodiversiteit door het treffen van passende maatregelen voor het instandhouden van natuurlijke habitats en in het wild levende flora en fauna, m.n. genoemd in de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Het rijk blijft verantwoordelijk voor gebieden waarvoor een specifieke rijksverantwoordelijkheid geldt, zoals de rijkswateren, ruimte voor de rivieren (NURG) en Maaswerken. Verantwoordelijkheid voor de laatst genoemde twee onderwerpen betreft de ontwikkelingsopgave in het kader van waterveiligheid. Provincies zijn bij NURG en Maaswerken verantwoordelijk voor het beheer. Tevens blijft het rijk verantwoordelijk voor de instandhouding van de kennisinfrastructuur, waaronder Wageningen UR. Onderzoek en kennisverspreiding vinden gehoord de provincies plaats.

Uitvoeringsafspraken bij onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur van 20 september 2011 en aanvullende afspraken van 7 december 2011

Inzet grond voor grond principe

1. De 14.000 ha van de BBL oud-gronden blijven beschikbaar tot 2021 voor de ontwikkelopgave herijkte EHS.
2. Hiervan mag 6.000 ha tot 2016 worden ingezet ten behoeve van de realisatie ontwikkelopgave herijkte EHS. Deze gronden waaronder nieuw verworven gronden in de EHS gefinancierd uit verkoop van BBL oud gronden worden, zonder provinciale bijdrage, doorgeleverd van BBL naar de terreinbeheerders.
3. Rijk en provincies voeren in 2016 gezamenlijk een evaluatie uit. Daarover wordt afgesproken:
  - getoetst wordt of de ontwikkelopgave van 17.000 hectare verwerving/functieverandering en 40.000 hectare inrichting in combinatie met andere te nemen maatregelen toereikend is voor het realiseren van de internationale verplichtingen.
  - getoetst wordt of de financiële dekking door inzet van de beschikbare categorieën van het grond-voor-grond-principe toereikend is voor het realiseren van de ontwikkelopgave van het onderhandelingsakkoord.
  - getoetst wordt of de provincies de beschikbare categorieën hebben ingezet voor de realisering van de internationale verplichtingen.
  - getoetst wordt of er sprake is van een redelijke bijdrage uit de vier categorieën* van grond-voor-grond voor de realisatie van de herijkte EHS.
4. Indien uit de evaluatie in 2016 blijkt dat het noodzakelijk is voor de realisatie van internationale doelen om gronden in te zetten, gebeurt dat via het grond-voor-grond principe, waaronder ook begrepen de oud BBL gronden (14.000 ha verminderd met maximaal 6.000 ha in de periode tot 2016), en gelden dezelfde financiële condities en spelregels als in de periode voor 2016.
5. Op deze wijze wordt nauw aangesloten bij de afspraken die in het onderhandelingsakkoord zijn vastgelegd.
6. Omwille van de uitvoering van het akkoord van 20 september 2011 krijgen de provincies de gelegenheid tot uiterlijk 1 juli 2013 om de planologische regeling van de herijkte EHS (gebaseerd op de uitgangspunten die voortvloeien uit de Europese verplichtingen) te begrenzen.

* de indicatieve omvang van de vier categorieën bedraagt per 1 januari 2011:

- gronden die door de herijking buiten de EHS vallen: maximaal 13.000 ha
- gronden van de provincies verworven in de ILG-periode en die buiten de herijkte EHS vallen. ILG-nieuw is 10.900 ha, te verminderen met gronden die aantoonbaar zijn gefinancierd uit provinciale middelen buiten ILG.
- gronden van terreinbeherende organisaties in de herijkte EHS: range van 6.000 - 9.000 ha.
- voor de herijking van de EHS beschikbare ruilgronden: 14.000 ha.

RodS

In de begrensde RodS-gebieden ligt BBL oud-bezit, dat voor dit doel is verworven. Juridisch harde verplichtingen, zoals in het akkoord gedefinieerd en toegepast (zie overzicht bij het akkoord van 20 september 2011), die zijn aangegaan voor verwerving of inrichting tot 20 oktober 2010, worden nagekomen.

Deze gronden tot een maximum van 1200 hectare per 1 januari 2011 blijven beschikbaar volgens dezelfde financiële condities en spelregels, inclusief evaluatie in 2016 als voor de ontwikkelopgave EHS en maken daar onderdeel van uit. De garantie wordt gegeven dat na inrichting maximaal 1200 ha RodS-gronden beheerd en geëxploiteerd kunnen worden voor het doel waarvoor ze verworven zijn zonder provinciale bijdrage voor grond, tenzij in onderling overleg anders overeengekomen. Deze hectares maken onderdeel uit van de 6.000 ha die tot 2016 kunnen worden doorgeleverd.

Juridische verplichtingen

De provincies zijn voor 20 oktober 2010 harde juridische verplichtingen aangegaan voor verwerving en inrichting. Daarover is gerapporteerd in de PEIL-rapportages per 1 januari 2011. Deze verplichtingen maken deel uit van de ontwikkelopgave, ook als deze verplichtingen

betrekking hebben op ontwikkelingen die niet vallen onder de prioritering die voor de ontwikkelopgave in het onderhandelingsakkoord is vastgesteld.

Uitvoeringskosten Faunafonds

Over de uitvoeringskosten van het Faunafonds is afgesproken dat rijk en provincies zich houden aan een taakstelling, zijnde € 3 mln per jaar in 2012 en 2013 (totaal maximaal € 6 mln). De werkelijke kosten worden gelijk gedeeld door rijk en provincies.

Agrarisch natuurbeheer buiten de EHS

In verband met de overgang van het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS met ingang van 2014 naar het rijk is de volgende aanvullende afspraak gemaakt. De provincies betalen het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS van de verplichtingenjaren 2007 tot en met 2013 (betaling in 2008-2014). Het rijk betaalt de verplichtingen agrarisch natuurbeheer buiten de EHS uit het pre ILG-jaar 2006 (betaling in 2007) en vanaf 2014 (uitbetaling 2015).

Beheeropgave

De provincies zijn vanaf 2014 financieel verantwoordelijk voor het beheer van de EHS. Het rijk voegt in 2014 € 105 mln¹ structureel toe aan het Provinciefonds.

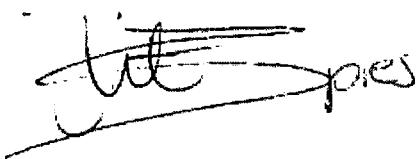
Uitvoeringskosten Wet Natuur

Voor een uitspraak over de bestuurs- en uitvoeringskosten van nieuwe taken voor de provincies als gevolg van de nieuwe Wet Natuur wordt een procedure ex artikel 2 van de Financiële Verhoudingenwet toegepast.

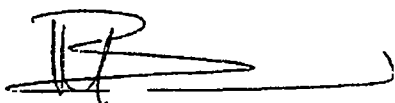
Memorie van toelichting

Voor de uitvoering van het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011 zijn deze uitvoeringsafspraken bepalend. Rijk en provincies onderschrijven de wenselijkheid van een gezamenlijke toelichting bij het onderhandelingsakkoord. De Memorie van Toelichting van IPO is hiervoor het uitgangspunt. Ten aanzien van de bijdrage aan de internationale doelen gelden de afspraken uit het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011. Met de aanvullende afspraken van 7 december 2011 en vorenstaande uitvoeringsafspraken is de Memorie van Toelichting geactualiseerd voor de volgende onderdelen: beëindiging ILG-bestuursovereenkomsten (p.4), ontwikkelopgave (p.6-7), beheeropgave (p.8), incl. opbouw beheerkosten in bijlage 1 en afronding ILG (p.11). De kosten van de hydrologische maatregelen PAS worden door de partijen in onderling overleg nog nader berekend.

Voor akkoord,
Den Haag, 8 februari 2012

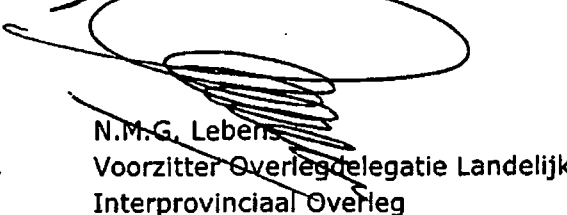
L. Spies
Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

H. Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

J.W. Remkes
Voorzitter Interprovinciaal Overleg

N.M.G. Lebens
Voorzitter Overlegdelegatie Landelijk Gebied
Interprovinciaal Overleg

¹ Overeengekomen is dat op dit bedrag geen bezuiniging wordt doorgevoerd.

Ter verduidelijking van en in aanvulling op het onderhandelingsakkoord 'decentralisatie natuur' dat op 20 september 2011 is overeengekomen tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de voorzitter van het Interprovinciaal Overleg en de voorzitter Overlegdelegatie Landelijk Gebied Interprovinciaal Overleg wordt het volgende overeengekomen.

1. Ter verduidelijking van de afspraken over internationale verplichtingen (pagina 1 van het akkoord)

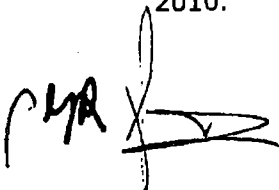
- Het Rijk is verantwoordelijk voor het voldoen aan de Europese verplichtingen (ook naar derden) binnen EHS en Natura2000 gebieden en kan de provincies alleen aanspreken als de provincies niet hebben voldaan aan het gericht inzetten van de voor uitvoering van het onderhandelingsakkoord overeengekomen middelen. Voor de soortenbescherming buiten de EHS zijn buiten de middelen voor 'regulier beheer' in het onderhandelingsakkoord geen afzonderlijke middelen gereserveerd.
- De provincies verplichten zich tot een eigen bijdrage in het beheer, zoals opgenomen in bijlage 1 van de Memorie van toelichting op het akkoord van het Interprovinciaal Overleg. Deze middelen worden ingezet voor beheer zoals afgesproken in het akkoord. Daarmee voldoen de provincies aan het uitgangspunt van adequaat beheer en zijn zij gevrijwaard van Europese verplichtingen.
- Het Rijk is verantwoordelijk voor het voldoen aan de Europese verplichtingen (biodiversiteitsdoelen) buiten de EHS en buiten Natura2000 gebieden.

2. Ter verduidelijking van en in aanvulling op de ontwikkelopgave (pagina 1 van het akkoord)

- De ontwikkelopgave bedraagt voor verwerving / functieverandering (17.000 hectare) en voor inrichting (40.000 hectare) . Deze is gebaseerd op gezamenlijke aanname dat de in het akkoord genoemde gronden toereikend zijn om de opgave te realiseren. In 2016 wordt gezien of deze aanname juist is.
- De gronden die voor de ontwikkelopgave beschikbaar zijn kunnen tegelijkertijd worden ingezet om te voorkomen dat een onacceptabele vertraging van de ontwikkelopgave optreedt.
- Het Rijk heeft een positieve grondhouding om de gelden voor natuurcompensatie die vanaf 2012 vanwege rijksprojecten beschikbaar komen voor natuurcompensatie in zijn geheel beschikbaar te stellen voor de ontwikkelopgave herijkte EHS.

3. Ter verduidelijking van de afronding ILG (pagina 3 van het akkoord)

- De bestedingen (€ 2.014.194.000,-) worden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 op pagina 3 van het onderhandelingsakkoord, per 1 januari 2011 afgerekend op basis van gewaarmerkte accountantscontroles en een beoordeling van prestaties door het Comité van Toezicht over de periode 2007-2010.

- In het onderhandelingsakkoord is opgenomen dat FES-projecten uiterlijk 2014 worden gedecentraliseerd naar provincies. Hiermee worden provincies zo snel als mogelijk verantwoordelijk voor de afronding van deze projecten. De wijze waarop ze dit doen is aan hen. Ook eventuele herprioritering is aan provincies. Het Rijk heeft haar FES bijdrage t/m 2010 geleverd via de ILG bevoorschotting. De resterende middelen worden aan provincies ter beschikking gesteld via de decentralisatie-uitkering.

- De afrekening ILG wordt niet bij Wet geregeld maar vindt plaats in aanvullende afspraken tussen Rijk en afzonderlijke provincies.

4. Ter toelichting op punt 4 onder ontwikkelopgave (pagina 2 van het akkoord) over Flevoland/Oostvaarderswold

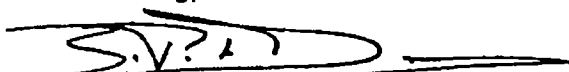
Met de zinsnede in het onderhandelingsakkoord "In de ontwikkelopgave is ook begrepen een oplossing voor de problematiek van Flevoland (afwikkeling Oostvaarderswold)" is het volgende bedoeld: In de afrekensystematiek (volgens bijlage) worden de bestedingen voor Oostvaarderswold, voor zover deze betrekking hebben op de afspraken in de bestuursovereenkomst ILG, volgens overzicht PEIL 1-1-2011 vergoed, met inachtneming van de brief van 20 oktober 2010. Het onderhandelingsakkoord legt de verantwoordelijkheid voor de afwikkeling van Oostvaarderswold voor het overige niet bij de andere provincies.

5. Ter verduidelijking Vervallen Rijkstaken (pagina 3 van het akkoord) Nationale Parken

De Nationale Parken betreft een vervallen Rijkstaak, die niet door de provincies wordt overgenomen. Dit geldt voor de educatieve en voorlichtende functies, de instandhouding van de huidige overlegorganen en de instandhouding van het nationale samenwerkingsverband. Nationale Parken zijn onderdeel van de herijkte EHS en de daarvoor beschikbare beheersvergoedingen worden door de provincies verstrekt.

6. Met inachtneming van het afgesprokene in het akkoord vindt nader overleg plaats over PAS en de aanwijzingsbesluiten Natura 2000. Hierover vindt in december een apart bestuurlijk overleg plaats

Voor akkoord
Den Haag, 7 december 2011

J.P.H. Donner

Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

H. Bleker

Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

J.W. Remkes

Voorzitter Interprovinciaal Overleg

N.M.J.G. Leberis

Voorzitter Overlegdelegatie Landelijk
Gebied Interprovinciaal Overleg

